

Vorbereiding 29.2: Dankoffer

SCHRIFTGEDEELTE

1 Koningen 8

THEMA

Dankoffer

EXEGESE

Dankoffer

Dankoffers waren gemeenschapsoffers, waarbij een deel van het offer aan de priester en de offeraar toekwam. Gemeenschapsoffers hadden het doel gemeenschap te stichten. Bij het dankoffer werd een rund, schaap of geit (m/v) geofferd. Dit gebeurde samen met het offeren van een spijs- en een drankoffer. Bij het dankoffer werd er een dier geslacht. Het bloed van dat dier werd tegen het altaar gesprengd en het vet (wat voor levenskracht stond) en de nieren (die wel de 'zetel van het geweten' genoemd kunnen worden) werden geofferd. De borst en schenkel van het dier waren voor de priester, de rest van het beest voor de offeraar. Het offeren gebeurde trouwens pas nadat priester en offeraar het dier als beweegoffer hadden aangeboden aan God. "Op ineengeschoven armen van offeraar en priester wordt het (het verdeelde dier) in horizontale richting, naar voren en naar achteren, bewogen." Dit laat zien dat het offer aan God gegeven wordt en dat het dan ook van Hem terugontvangen wordt.

Het dankoffer is een teken van dankbaarheid aan God en laat iets zien van de lof op God. Daarnaast is het dus een teken van vrede en gemeenschap.

1 Koningen 8

Inleiding

Offeren is in de Bijbel de manier om in contact te treden met God. Eén van die offers is het dankoffer (zie Gen. 4:4; Lev. 3:7 en 9:4). Het is een offer waarmee de offeraar door zijn gave op het altaar de Eeuwige van Israël dankt voor Zijn goede gaven. Als we willen begrijpen hoe dit offer in het boek van de Koningen functioneert en begrepen moet worden, moeten we kijken naar het boek van Mozes: Deuteronomium hoofdstuk 12. Mozes wordt in 1 Koningen 8 wel drie keer genoemd (in vers 9 (verbond/wet); vers 53 (uittocht); vers 56 (vervulling van de beloften)).

1 Koningen 8

Vers 1-11 Voordat we gaan kijken naar het dankoffer van Salomo, moeten we eerst duidelijk hebben waar de offers gebracht worden en wat de reden voor het dankoffer is.

De plaats waar de offers gebracht worden, is de nieuwe tempel die Salomo heeft gebouwd voor de Heere. Een plaats waar God kon wonen onder Zijn volk (v. 12-13). De locatie is

belangrijk voor de schrijver van 1 Koningen, want voordat de tempel er was offerde Israël in lokale heiligdommen aan de Heere. In 1 Koningen 8 worden alle offers op één plaats gebracht in de tempel in Jeruzalem. De dienst aan de Heere en het koningschap worden aan elkaar verbonden en gecentraliseerd op één plaats. Vanaf dit moment zal de tempel in het Oude Testament een fundamentele plaats innemen, want alle profeten zullen refereren aan de tempel. De tempel is het symbool van Gods aanwezigheid.

In Deuteronomium 12 wordt vijf keer met nadruk één plaats genoemd die God in Israël zal verkiezen om daar te wonen (v. 5, 8, 11, 18 en 21). Daar moeten de offers gebracht worden. In 1 Koningen 8:16-21 herhaalt Salomo het bevel en de belofte van de Heere dat hij uitgekozen is om een huis voor de Heere te bouwen.

De reden voor de dankoffers wordt in de verzen 1-11 genoemd. Salomo offert, omdat de ark van het verbond over wordt gebracht van de tabernakel naar de nieuwe tempel en geplaatst wordt in het heilige der heiligen. De ark is het symbool van Gods aanwezigheid en het verbond met Israël (v.6-9). God neemt symbolisch intrek in de tempel door middel van de ark. Het symbolisch binnentreden wordt benadrukt door de wolk die de tempel binnen gaat (v.10-11). Vers 10 is een herhaling van Exodus 40:34-35. Dit moment wordt groots gevierd met ontelbare offers, want hiermee wordt de wet van Mozes uit Leviticus 3 en Deuteronomium 15 vervuld.

Waarom wordt er een dankoffer gebracht? In dit gedeelte wordt het danken van de Heere nadrukkelijk verbonden met Zijn aanwezigheid. Niet alleen de ark – symbool van Gods aanwezigheid – wordt in de tempel geplaatst, maar een wolk vervult het huis van de Heere; deze wolk is de heerlijkheid van de Heere. De Heere Zelf neemt intrek in het huis wat Salomo voor Hem gemaakt heeft (v. 10-11). Er is dankbaarheid omdat God wil wonen tussen Zijn volk. Dit valt op te maken uit het gebed van Salomo waarin de Heere uitvoerig wordt gedankt.

Vers 12-53 Het gebed van Salomo is een prachtige compositie van vier thema's die met elkaar worden verbonden:

1. Lofprijzing (v.22-23)
2. Gods belofte aan David (v.24-26)
3. Dankzegging voor de tempel en Gods intreden in de tempel (v.27)
4. Doel en functie van de tempel: een huis van gebed waar God de gebeden hoort en recht spreekt. Kernwoord: luister (v.28-53).

Vers 54-66 Nadat de Heere de tempel is binnentreden en Salomo een dankgebed en de zegen heeft uitgesproken, lijkt vers 62 een herhaling van vers 5, want ook hier wordt Salomo en al het volk genoemd: zij staan voor de Heere en offeren.

Vers 63 en 64 vragen bijzondere aandacht, want hier worden opnieuw grote aantallen reine dieren geofferd (runderen en schapen) als dankoffer voor de komst van God naar de tempel. Het dankoffer is overweldigend groot als dank voor Gods grote liefde en zorg dat Hij wil wonen bij zijn volk.

Toepassing

Het dankoffer staat nooit op zichzelf, maar heeft alles te maken met God. Salomo laat dit in zijn handelen en in zijn gebed duidelijk merken. Om God te danken is deze relationele verbinding met de Heere van belang. Danken is niet blij zijn met dat wat je hebt gekregen, maar kijken naar de Gever van dat wat je hebt ontvangen en Hem daarvoor danken. Als we Salomo's gebed nog een keer goed bekijken, zien we dat hij niet zozeer dankt voor de tempel, maar voor wie de Heere is. Echte dankbaarheid ziet dus uit naar God. Deze dankbaarheid kan op twee manieren worden uitgedrukt. Het eerste is: iets teruggeven aan God, zoals het dankoffer. Het tweede – en dit is het eigenlijke doel – is leven in dankbaarheid. Als de Heere het volk toespreekt door de profeten, zegt Hij dat Hij geen offers meer wil, maar dat Hij veel liever mensen heeft die Hem met een oprecht hart dienen (Hos. 6:6). Paulus noemt dit ook als hij spreekt over een heilig leven als een dankoffer voor de Heere (Rom.12,1).

Denk bij dankbaarheid ook aan de penning van de weduwe (Mark. 12: 41-44). Daar geven mensen veel aan de Heere uit dankbaarheid, maar de weduwe werpt er twee kleine munten in. Jezus zegt dat zij er meer ingeworpen heeft dan al die andere mensen, omdat ze uit haar armoede gegeven heeft. Jezus kijkt dus naar het hart en niet naar de hoeveelheid geld.

Samenvattend gaat het bij het dankoffer om de dankbaarheid in het hart wat wordt uitdrukt door de handelingen van het offer, maar echte dankbaarheid druk je niet met geld uit, maar met je leven.

GELOOFSLEER

HC vr. 103	Wat gebiedt God in het vierde gebod
HC vr. 114 en 115	Het nut van de wet
HC vr. 55	De gemeenschap der heiligen

GEBEDSPUNTEN

- Danken voor alle goede dingen die God aan ons geeft.
- Bidden voor mensen in slechte omstandigheden.
- Bidden of God weer in Jeruzalem wil wonen, bij de Israëlieten.
- Bidden voor een dankbaar hart voor alles wat we van de Heere krijgen.

PSALM- EN LIEDLIJST

Psalm 72: 6 en 7	Ja, elk der vorsten zal zich buigen
Psalm 67:1 en 3	d' Algoede God zij ons genadig
Psalm 141:2	Mij bee met opgeheven handen
Psalm 51:9 en 10	Gods offers zijn een gans verbroken geest

Hoor de stem van Jezus roepen
O Heil'ge Geest die levend maakt

INTRODUCTIE OP DE VERTELLING

Zorg dat je een tas met allerlei spullen klaar hebt staan.

Je vraagt één van de kinderen naar voren, die geef je de tas. Daarna geef je opdracht om de helft van de spullen aan jou terug te geven.

Daarna moeten ze al de spullen uit gaan delen, totdat er nog maar één ding overblijft. Dat mag het kind zelf houden...

Vraag aan het kind: zou je dit een goed idee vinden? In de les van vandaag leren we hoe je door dit te doen heel gelukkig wordt!